

Preek Mattheus 6: 9-13 : Voorbededienst

Broeders, zusters,

Vorige week zondagmorgen heb ik gepreekt over de verzen 5-9a uit ditzelfde hoofdstuk. Toen heb ik u verteld dat Jezus ons met het woordje 'Vader' iets nieuws leerde. Joodse gelovigen spraken God op allerlei manieren aan, maar niet als Vader. Jezus wil ons leren dat we bij God kind aan huis mogen zijn. Heel vertrouwelijk. Zeg maar Abba, Vader. Maar Hij noemt Hem wel ònze Vader en niet mijn Vader.

Daarmee wordt meteen de geloofsverbinding met broers en zussen in het geloof aangegeven. In onze individualistische tijd ligt heel veel nadruk op persoonlijk geloof, en dat is ook te begrijpen omdat juist dat persoonlijke dreigde onder te sneeuwen in de geloofsbeleving van veel mensen, maar ons persoonlijk geloof heft het gezamenlijke niet op. We horen bij elkaar. En daarom is het ook zo mooi dat we vanavond hier sàmen zijn. Als broers en zussen aan elkaar gegeven en we horen samen bij ònze Vader.

Ik zei net al dat dat Vader iets heel vertrouwelijks aangeeft. Tegelijkertijd geeft het 'die in de hemelen zijt' aan dat God onnoemelijk groot is. Als we straks tijd gaan nemen om met mensen te bidden, mogen we dat doen in de wetenschap dat Hij de God is die boven alles en iedereen staat. Hij is Schepper, Hij is de Almachtige, Hij regeert, Hij heeft alles in Zijn hand, Hij volvoert Zijn plan en neemt ons leven in dat plan op.

En juist omdat dat zo is, mogen we ons leven ook aan Hem toevertrouwen. Bidden tot een God die niet alle macht zou hebben is namelijk zinloos, maar bidden tot de God die boven alles staat en ook nog eens van ons houdt zoals een vader van z'n kind houdt, maakt bidden juist heel zinvol!

Als we naar dat gebed 'het Onze Vader' kijken dan valt het op dat het gebed is opgebouwd uit 6 gebeden. Je zou kunnen zeggen dat de eerste drie gebeden met God zelf te maken hebben en de laatste drie met ons mensen. Dat geeft ook meteen een rangorde aan. Al ons bidden voor onszelf zal in het teken moeten staan van de eerste drie gebeden die over God en Zijn Rijk gaan.

Nu eindigen die eerste drie gebeden met de zin: *gelijk in de hemel alzo ook op de aarde*. Nu wordt die zin meestal gekoppeld aan de derde bede: *uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde*. Maar het is heel goed mogelijk dat deze zin ook op de eerste twee beden slaat. Dan krijg je:

*Uw naam worde geheiligd, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde, en
Uw Koninkrijk kome, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde en dan tenslotte
Uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.*

Ik weet wel dat sommige gelovigen die laatste bede, *Uw wil geschiede gelijk in de hemel alzo ook op de aarde*, vaak hebben opgevat als een soort erkenning dat alle dingen die in dit leven gebeuren Gods wil is. Als iemand erg ziek wordt of overlijdt wordt er nogal fatalistisch gezegd *Uw wil geschiede*, alsof al het verschrikkelijks dat je overkomt de wil van God is.

Maar de bede *Uw wil geschiede* is niet de erkenning dat de dingen die ons overkomen allemaal Gods wil zijn, maar ze zijn een verlangen. Een verlangen dat Gods wil overal gedaan mag gaan worden in deze wereld. Een wereld waarin nog zoveel tegen Gods wil in gaat. De NBV vertaling heeft daarom terecht *laat Uw wil gedaan worden op aarde zoals in de hemel*. In de hemel wordt Gods wil al gedaan en het verlangen is dat het op aarde ook gaat gebeuren. De eerste drie beden vormen samen het vurige verlangen dat Gods Rijk mag doorbreken op deze gebroken aarde.

Johannes de Doper had het al aangekondigd: *Het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen (3:2)*. Jezus komt dat Koninkrijk brengen en Hij leert Zijn volgelingen er vurig om bidden. Wie zo bidt, om het eren van Gods naam, om het laten gebeuren van Gods wil, die bidt niet om zelf gezien te worden. die maakt van bidden geen showtje op de hoeken van de pleinen, zoals de Farizeeërs deden. Die is het ook niet te doen om mooie volzinnen vol 'vrome gebedstaal'. Dan gaat het maar om één ding, en dat is God zelf. Het diepe verlangen dat hier op deze aarde Gods Rijk ten volle mag doorbreken. Dat alles wat Gods naam schaadt zal verdwijnen, dat alles wat ingaat tegen Zijn wil zal oplossen als sneeuw voor de zon. Dat mag gelden voor de wereld waarin wij leven, maar ook voor ons gemeentelven en ook voor ons persoonlijke leven. Daar mag het best beginnen. Laat in mijn leven Uw Rijk zichtbaar worden, Uw wil gedaan worden, Uw naam geheiligd worden!

Als we zo die laatste drie gebeden, de gebeden die met ons mensen te maken hebben, plaatsen in de context van de eerste drie, dan wordt ons bidden om brood, en om vergeving en om bescherming tegen de boze en ook ons bidden met zieken om genezing niet alleen maar een persoonlijk verlangen voor eigen welzijn, maar dan bid je dat God je dagelijks voedsel geeft zodat je tot zijn eer kan leven. Je bidt

dat God je vergeeft zodat Hij daarin geëerd wordt. Je bidt om bescherming tegen de verzoeken van het kwaad, of liever gezegd de oorsprong van het kwaad, de boze zelf, zodat Hij ook in jouw leven het kwaad mag overwinnen. Je bidt om genezing zodat Gods Naam verheerlijkt wordt en jij als gezond mens Zijn Naam kunt uitdragen. Dan beseft je dat het niet in de eerste plaats gaat om jouw welzijn, maar om Gods eer. Om de doorbraak van Zijn Koninkrijk.

Denkt u maar aan Paulus, die een doorn in het vlees had (2 Cor.12:7). Hij had genezingen en verhoringen genoeg meegemaakt, maar toch liet God hem zien dat Zijn genade hem genoeg moet zijn. Gods kracht wordt juist openbaar in zijn zwakheid. Juist door die doorn, wat die doorn ook mag zijn, wordt Gods Rijk meer zichtbaar in Paulus' leven. Het gaat om Gods eer in je leven en niet in de eerste plaats om jouw welzijn!

en dat is echt niet altijd makkelijk. Zeker niet! De apostel Paulus heeft ook heel veel tijd in de gevangenis moeten doorbrengen. Wij zouden misschien zeggen dat het zonde van Paulus' tijd is. Hij had in die tijd kunnen rondreizen, preken en gemeenten kunnen stichten. Bovendien zou het leven er dan voor hem zelf heel wat prettiger uit gezien hebben. Het leven in gevangenschap is niet bepaald een pretje. Maar voor Gods Koninkrijk was zijn gevangenschap een zegen. Paulus schreef brieven die nu door miljoenen mensen gelezen worden en velen de ogen heeft geopend voor de Here Jezus. Hoeveel mensen zullen niet tot geloof zijn gekomen door de gevangenisbrieven van Paulus? Hoeveel vrucht zal dat niet opgeleverd hebben voor Gods Koninkrijk, ja voor de eeuwigheid? Wie bidt of Gods Koninkrijk mag doorbreken, bidt niet om eigen welvaart, maar die bidt om het diepe verlangen dat Christus alles in allen mag worden.

Ook over het gebed om vergeving wil ik graag nog wel wat zeggen. Het gebed dat Jezus ons leert maakt, als het om vergeving gaat, een directe koppeling aan onze omgang met onze naaste. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

Vers 14 legt dit vers nader uit: *want als u de mensen hun overtredingen vergeeft, zal Uw Vader ook u vergeven, maar als u de mensen niet vergeeft, zal uw Vader ook u niet vergeven.*

In feite bid je in het Onze Vader of God jou zo wil behandelen zoals jij je naaste behandelt. Stel nu dat jij een medemens hebt die je niet wilt vergeven en je bidt toch

het Onze Vader, dan zeg je in feite tegen God: Wilt u mij niet vergeven zoals ik mijn naaste niet vergeef. Dat is best heftig....

In feite zegt de tekst: wie z'n naaste niet wil vergeven doet er beter aan dit gebed niet te bidden. Want zo roep je een oordeel over jezelf af en wordt je gebed een aanfluiting. Hoe kan Gods koninkrijk doorbreken in een hart dat niet bereid is te vergeven. Zelf Gods vergeving ontvangen en andere mensen vergeving schenken horen bij elkaar. Wie beseft heeft van het feit dat hij of zij zelf van genade leeft wordt mild naar zijn broeder of zuster. God moet ons altijd meer vergeven dan wij de ander moeten vergeven. Wie hardnekkig weigert te vergeven, staat gebedsverhooring in de weg. Jesaja zegt het zo (59:2): *maar uw ongerechtigheden zijn het, die scheiding brengen tussen u en uw God, en uw zonden doen zijn aangezicht voor u verborgen zijn, zodat Hij niet hoort.*

Maar toch wil ik hier ook een stevige kanttekening maken. Als mensen groot onrecht is aangedaan, denk dan maar aan geweld of misbruik, dan kan het zijn dat we op grond van verzen als deze mensen onder druk zetten om te vergeven, zonder dat een dader werkelijk berouw toont. Behalve dat iemand dan slachtoffer is van aangedaan onrecht, brengen we iemand ook nog geestelijk in de crisis. We moeten wel met twee woorden spreken. Vergeving is absoluut een sleutel tot herstel, maar er is ook zoiets als recht doen. Wie een groot onrecht is aangedaan moet in de eerste plaats recht gedaan worden. Er behoort berouw te zijn en erkenning van de aangedane zonde. En als er sprake is geweest van groot onrecht, dan heeft de dader geen recht op vergeving, maar dan is vergeving, als die hem of haar geschonken kan worden een gunst. Een gunst die het slachtoffer mag verlenen op haar of zijn tijd.

Belijden betekent zoiets als 'hetzelfde woord zeggen' (homologeo), dat is erkennen en benoemen dat het fout was wat je deed. En als die erkenning en het belijden uitblijft dan wordt vergeving schenken wel heel moeilijk. Dan mag het slachtoffer degene die je kwaad gedaan heeft loslaten, je laat het oordeel aan God, en je vraagt of het jou niet langer in de weg hoeft te zitten in de relatie met God.

U begrijpt dat we het hier over ernstige vergrijpen hebben.

Maar in het gewone intermenselijke verkeer, waarin we als mensen constant, ongewild zelfs, tegen elkaar zondigen met onze woorden, met ons handelen, of juist met ons zwijgen en nalaten, hoort vergevingsgezindheid en mildheid ons handelen te

typeren. Wie zich realiseert dat hij of zij zelf niet zonder Gods vergeving kan, moet gul zijn in het verlenen van vergeving aan z'n medemens.

We zoeken de vrede voor elkaar, we rekenen elkaar onze tekorten niet toe, omdat we weten dat we een Vader in de hemel hebben die ook onze tekorten niet toerekent.

Waar vergeving is, komt ruimte, ruimte voor het Koninkrijk van God. God wil niets liever dan onder ons al zichtbaar maken wat het gaat betekenen als dat Rijk ten volle doorbreekt. Gods kinderen mogen voorboden zijn van het Koninkrijk dat eens, als de Koning verschijnt, alle duisternis zal verdrijven in deze wereld.

In dat kader mogen we straks ook met elkaar gaan bidden. In het verlangen dat Gods Rijk aanbreekt, dwars door alle gebrokenheid van dit leven heen.

Als God vindt dat genezing die doorbraak van Gods rijk bevordert, dan zal Hij ons verhoren.

Als God juist wil zichtbaar worden in onze zwakheid en gebrokenheid, dan zal Hij ons bijstaan en de kracht geven en de moed om niet op te geven.

Want ook dan mogen we weten dat het Koninkrijk komt en dat wij als kinderen van onze Abba Vader voor dat Koninkrijk zijn bestemd. Die Vader wil een betrokken Vader zijn, heel dichtbij. Maar Hij is ook in de hemelen. Met andere woorden, Hij heeft alle macht.

En omdat onze God zo groot is, sluit Jezus zijn gebed af met deze lofprijs:

Van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in eeuwigheid.

AMEN